

Lagt til réttis: Árni Joensen

Eiga at virka fiskin

Tað er ikki bara í Føroyum, at politikarar tosa um at virka ein størri part av fiskinum á egnum virkjum heldur enn at selja hann óvirkaðan av landinum. Tað ætlar landsstýrið í Grønlandi eisini, men sambært flokkinum Siumut gongur arbeiðið alt ov seint.

Flokkurin vísir á, at í Qaasuitsup kommunu eru meiri enn 1.500 fólk arbeiðsleys. Samstundis er økið miðdepil fyri svartkalvaveiði, men kortini vórðu 15.000 tons av óvirkaðum svartkalva send av landinum í 2009. Tí vil Siumut hava landsstýrið at seta meiri ferð á sínar ætlanir.

Toskarok

Hýrurin á útróðrarmonnunum í Lofoten hevur verið góður í seinastuni, tí menn hava ongantíð vitað um, at so nógvur toskur er komin inn á Vestfjørðin at gýta sum í ár. Í Norges Råfisklag vænta tey, at eini 200.000 tons av toski fara at koma upp á land hesa tíðina. Útróðrarmenninir eru tó ikki heilt nøgdir við

prisin. Teir fáa einar 16 norskar krónur í meðal fyri kilo, men undrast á, at feskur fiskur kostar millum 70 og 80 krónur kilo í handlunum.

Tann nógvur toskur kemur ikki óvart á fiskifrøðingarnar. Tað er í fyrsta lagi skilagóð stovnsrøkt, sum gera tað, men heitari sjógvur ger kanska sitt, siga teir.

Ísland kann gerast fordømi

Embætismenn á ES-høvudsborgini í Bruxelles stúra nú fyri, at úrslitið av Icesave-fólkaatkvøðunum í Íslandi kann ávirka hugsunarháttin hjá fólki í eitt nú Írlandi, Grikkalandi og Portugal, sum stríðast við stóra skuld.

Leigh Phillips, sum er blaðmaður hjá EU

Observer í Bruxelles, sigur við íslenska Morgunblaðið, at embætismenninir bera ótta fyri, at tað, sum er hent í Íslandi, kann geva fólki í øðrum londum ta uppfatan, at tað ber til at sleppa undan at rinda skuldina hjá tí almenna.

Seta spurnartekin við leiklut forsetans

Leiðararnir í íslensku stjórnarsamgonguni eru alt annað enn fegnir um tann leiklut, sum Ólafur Ragnar Grímsson, forseti, hevur havt í sambandi við Icesave-málið

Eftir íslensku stýrisskipanini skal forsetin staðfesta lógarsamtyktirnar hjá Altinginum, men stýrisskipanin gevur eisini forsetanum rætt til at sýta fyri at staðfesta lógirnar. Hendan rætt hevur Ólafur Ragnar Grímsson brúkt tvær ferðir í sambandi við Icesave-skuldina. Ístaðin fyri er málið farið til fólkaatkvøðu og fallið har báðar ferðir.

So er spurningurin, um tað var rætt av forsetanum at brúka sýtingarrættin í hesum føri. Jóhanna Sigurðardóttir, forsætisráðharri, segði mánadagin, at eftir hennara tykki hevði forsetin vera sera djárvur í sínum avgerðum í sambandi við Icesave.

– Í summum førum haldi eg, at hann hevur verið ov djárvur, og at hann leggur seg út í mál, sum hann ikki eigur at gera, segði forsætisráðharrin. Hon legði afturat, at tað er neyðugt at gera eini nærri lýsing av sýtingarrætti

forsetans og avgerð um fólkaatkvøðu, enn verandi stýrisskipan ger.

Steingrímur bersøgin

Í sambandi við tann Icesave-fólkaatkvøðuna hevur Ólafur Ragnar Grímsson sagt, at tingmanningin, sum samtykti ta seinnu Icesave-semjuna, er tann sama, sum samtykti ta fyrstu semjuna, sum fólkið vrakaði. Hesi orðini fullu ikki í góða jørð hjá Steingrími J. Sigfússyni, figgjarmálaráðharra:

– Verður hesin forsetin sitandi, noyðast vit at hava altingsval annaðhvørt ár ella kanska hvørt ár, segði figgjarmálaráðharrin.

Fyrrverandi danski uttanríkisráðharrin Uffe Ellemann-Jensen hevur eisini funnist at avgerðunum hjá íslenska forsetanum í sambandi við Icesave-málið. Hann heldur, at forsetin hevur misskilt sína stöðu.

Ólafur Ragnar Grímsson, forseti, fær ákoyringar fyri avgerðir sínar í sambandi við Icesave-málið

Danmark skal javnviga í 2020

Danir gerast eldri og eldri, samstundis sum færri og færri koma á arbeiðsmarknaðin. Harafturat minka inntøkurnar av oljuni í Norðsjónum. Tí verður hall í tí almenna húsarhaldinum, so langt eygað røkkur

Tær næstu vikurnar fer danska stjórnin at royna at fáa meiriluta í Fólkinginum fyri teirri sokallaðu 2020-ætlanini, sum Lars Løkke Rasmussen, forsætisráðharri, og Lars Barfoed, løgsmálaráðharri, lögdu fram í gjár.

Ætlanin hjá stjórnini skal tryggja javnvág í tí almenna húsarhaldinum í 2020, og fyri at røkka málinum skulu politikararnir finna 23 milliardir krónur afturat teimum 24, sum teir funnu við Endurreisingarpakkanum í fjør.

Meginpartin, 18 milliardir krónur, ætlar stjórnin at fáa við at útseta eftirlønaraldurin og fólkapensjónsaldurin.

Tað vóru teir báðir floksformenninir, Lars Løkke Rasmussen og Lars Barfoed, sum lögdu 2020-ætlanina fram

Eftir uppskotinum hækka eftirlønaraldurin stigvíst frá 2014 úr 60 í 62 ár, og frá 2019 hækka fólkapensjónsaldurin stigvíst úr 65 í 67 ár. Samstundis verður skotið

upp at strika eftirlønina, soleiðis at tey, sum høvdu fyrst 45 seinasta ársskiptið, missa rættin til eftirløn.

Broytingar í fyritiðarpen-sjónsskipanini og SU skulu

geva trýggjar milliardir krónur, og tær báðar seinastu milliardirnar ætlar stjórnin at útvega við rationaliseringum og sparingum á verjuøkinum.

At enda sigur stjórnin, at verður 2020-ætlanin fram til fulnar ella annað, sum gevur sama úrslit, kann tann almenna nýtslan veksa 0,8 prosent um árið frá 2014.

Tey næstu 10 árinum ætlar stjórnin at gera íløgur fyri meiri enn 200 milliardir krónur í samferðsluna, heilsuverkið, eldraðkið og skúla-verkið og at útvega 125.000 arbeiðspláss í teirri privatu vinnuni.